

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący)

SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z odwołań B. S. i M. T.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 19 maja 2023 r.
w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na siedem
wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej, ogłoszonych
w Monitorze Polskim z 2022 r., poz. 838,

z udziałem P. B., A. D., A. J.-C., P. T.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 19 października 2023 r.:

- 1. odrzuca odwołanie B. S.;**
- 2. uchyla zaskarżoną uchwałę w zakresie pkt. 2 w stosunku do M.T.
i w tym zakresie przekazuje sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa
do ponownego rozpatrzenia;**
- 3. odrzuca wniosek B. S. o zasądzenie kosztów postępowania.**

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej także: „KRS” lub „Rada”) uchwałą nr [...] z 19 maja 2023 r. (dalej także: „Uchwała”), działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 269, dalej: „u.KRS”) postanowiła, że:

1. przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie P.S. B., A. D., A. i M. J.-C. i P. T. do pełnienia urzędu na siedem wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej;
2. nie przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie T. B., R. L. K., B. S., M. R. T. i G. J. T. do pełnienia urzędu na siedem wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej.

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady, Przewodniczący Rady wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady.

Zespół członków Rady odbył posiedzenie 8 maja 2023 r. w celu przygotowania stanowiska w przedmiocie rozpatrzenia i oceny na posiedzeniu Rady kandydatów na siedem stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej, objętych niniejszym konkursem. W posiedzeniu zespołu nie uczestniczył przedstawiciel Krajowej Rady Radców Prawnych, zawiadomiony o terminie posiedzenia w związku z kandydowaniem osób wykonujących zawód radcy prawnego. Członkowie zespołu zapoznali się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami, przeanalizowali je, omówili szczegółowo wszystkie kandydatury. Następnie odbyli naradę i uznali, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie, z uwzględnieniem, że kandydaci będą jeszcze wysłuchiwani na posiedzeniu plenarnym Rady.

Podczas głosowania członkowie zespołu: na T. B. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 5 głosów „wstrzymujących się”, na P. S. B. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 5 głosów „wstrzymujących się”, na A. D. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 5 głosów „wstrzymujących się”, na A. M. J.-C. oddali 1 głos „za”, przy braku głosów „przeciw” i 4 głosach „wstrzymujących się”, na R. L. K. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 5 głosów „wstrzymujących się”, na B. S. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 5 głosów „wstrzymujących się”, P. T.

oddali 1 głos „za”, przy braku głosów „przeciw” i 4 głosach „wstrzymujących się”, na M. R. T. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 5 głosów „wstrzymujących się”, a na Pana G. J. T. oddali 1 głos „za”, przy braku głosów „przeciw” i 4 głosach „wstrzymujących się”.

Zespół kierował się dyspozycją art. 35 ustawy o KRS, zgodnie z którym, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół opracowuje listę rekomendowanych kandydatów, przy ustalaniu kolejności na liście kierując się przede wszystkim oceną ich kwalifikacji, a ponadto uwzględniając doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia. W konsekwencji zespół przyjął stanowisko o nierekomendowaniu żadnego z kandydatów na siedem stanowisk sędziego Sądu Najwyższego, objętych niniejszym konkursem. W uzasadnieniu stanowiska zaznaczono, że uczestnicy biorący udział w niniejszym konkursie spełniają formalne przesłanki powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, ale nie w stopniu uzasadniającym przedstawianie ich Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie.

W dniach 12-18 maja 2023 r. przed Krajową Radą Sądownictwa odbyło się publiczne wysłuchanie kandydatów: 12 maja 2023 r. stawili się P. T. i B. S., 15 maja 2023 r. – A. M. J.-C. i G. J. T., 17 maja 2023 r. – A. D. i P. S. B., a 18 maja 2023 r. – M. R. T. i R. L. K.. Wszystkie osoby stawily się w siedzibie Rady osobiście. T. B. natomiast odmówił wystąpienia przed Radą w jakiegokolwiek formie, nie wnosząc o odroczenie wysłuchania, o wysłuchanie w innym terminie, czy też o wysłuchanie w trybie wideokonferencji, w związku z czym Rada odstąpiła od jego wysłuchania (uchwała nr [...] z dnia 17 maja 2023 r.).

Podczas wystąpienia 12 maja 2023 r. B. S. zgłosił ustnie wnioski o wyłączenie piętnastu członków Rady od udziału w rozpoznaniu sprawy objętej niniejszym konkursem, przedkładając plik dokumentów. Wnioski zostały rozpatrzone przez Radę podczas posiedzenia plenarnego 17 maja 2023 r. Żaden z nich nie został uwzględniony (uchwały od nr [...] do nr [...] z dnia 17 maja 2023 r.). W piśmie z 18 maja 2023 r. B. S. wniósł o ponowne rozpoznanie wniosków z 12 maja 2023 r. Wniosek w tym przedmiocie był przedmiotem analizy na posiedzeniu plenarnym 19

maja 2023 r. Stwierdzono wówczas, że okoliczności przytoczone na jego poparcie są, co do zasady, tożsame z argumentacją przedstawioną przy wnioskach z 12 maja 2023 r., a tym samym nie uzasadniają ponownego ich głosowania. Odmienne potraktowano wyłącznie wniosek o ponowne rozpoznanie wniosku z 12 maja 2023 r. odnośnie do sędziego Z. Ł., uznając, że podniesiona argumentacja obejmuje „nowe okoliczności” w porównaniu z kwestiami podniesionymi przy wniosku z 12 maja 2023 r. W związku z tym ponownie rozpoznano wniosek o wyłączenie tego członka Rady. Wniosek nie został uwzględniony (uchwała nr [...] z dnia 19 maja 2023 r.).

Rada ustaliła, że kandydaci spełniają wymagania ustawowe określone w art. 30 u.SN i dokonała ich oceny, kierując się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym doświadczeniem zawodowym, dorobkiem naukowym, opiniami, rekomendacjami, publikacjami.

Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy Krajowa Rada Sądownictwa - nie dzieląc stanowiska zespołu - uznała, że w niniejszej procedurze konkursowej Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej zostanie przedstawiony wniosek o powołanie P. S. B., A. D., A. M. J.-C. i P. T. do pełnienia urzędu na siedem wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej.

Rada uznała, że wszyscy kandydaci posiadają niezbędne kwalifikacje zawodowe, jednakże wyłącznie P. S. B., A. D., A. M. J.-C. i P. T. spełniają je w stopniu uzasadniającym przedstawienie ich kandydatur Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

W głosowaniu na posiedzeniu Rady 19 maja 2023 r. oddano na:

- T. B. 2 głosy „za” oraz 11 głosów „przeciw”, przy 6 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 19 głosów), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- P. S. B. 11 głosów „za” oraz 3 głosy „przeciw”, przy 8 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- A. D. 9 głosów „za” oraz 2 głosy „przeciw”, przy 11 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- A. M. J.-C. 14 głosów „za” oraz 2 głosy „przeciw”, przy 6 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jej kandydatura uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów,

- R. L. K. 1 głos „za” oraz 2 głosy „przeciw”, przy 19 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- B. S. 2 głosy „za” oraz 14 głosów „przeciw”, przy 6 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- P. T. 7 głosów „za” oraz 4 głosy „przeciw”, przy 9 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 20 głosów), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- M. R. T. 6 głosów „za” oraz 3 głosy „przeciw”, przy 13 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- G. J. T. 3 głosy „za” oraz 2 głosy „przeciw”, przy 16 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 21 głosów), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

W związku z tym, że liczba kandydatów, którzy uzyskali bezwzględną większość głosów, była mniejsza niż liczba wolnych stanowisk w niniejszym postępowaniu nominacyjnym, na podstawie § 12 ust. 3 pkt 1 w zw. z § 12 ust. 4 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa, stanowiącego załącznik do uchwały nr 144/2023 z dnia 3 marca 2023 r. w sprawie Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa (M.P. poz. 404), przeprowadzono ponowne głosowanie, w którym oddano na:

- T. B. 3 głosy „za” oraz 12 głosów „przeciw”, przy 5 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 20 głosów), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- P. S. B. 11 głosów „za” oraz 4 głosy „przeciw”, przy 4 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 19 głosów), zatem jego kandydatura uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów,

- Pana A. D. 12 głosów „za” oraz 4 głosy „przeciw”, przy 6 głosach

„wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów,

- B. S. 2 głosy „za” oraz 18 głosów „przeciw”, przy 2 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- P. T. 10 głosów „za” oraz 4 głosy „przeciw”, przy 5 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 19 głosów), zatem jego kandydatura uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów,

- M. R. T. 7 głosów „za” oraz 3 głosy „przeciw”, przy 10 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 20 głosów), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- G. J. T. 4 głosy „za” oraz 3 głosy „przeciw”, przy 13 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 20 głosów), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Tym samym Krajowa Rada Sądownictwa podjęła Uchwałę, jak na wstępie.

Pismem z 19 czerwca 2023 r., B. S., działając przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata M. G., zaskarżył powyższą Uchwałę w całości.

Odwołujący się zarzucił zaskarżonej uchwale naruszenie:

(A) naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienia miały istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS), tj.:

(a) art. 41 u.KRS w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, z art. 37 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 31 § 1-3 i art. 112a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 154 ze zm., dalej: „u.SN”) przez błędne przyjęcie, że w następstwie obwieszczenia Prezydenta RP o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym (M.P. 2021, poz. 392) doszło do skutecznego wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie, co skutkowało przeprowadzeniem przez Radę tego postępowania oraz podjęciem w nim merytorycznej Uchwały, gdy tymczasem Obwieszczenie – z uwagi na brak kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów przewidzianej w art. 144 ust. 2 Konstytucji RP – było nieważne, wobec czego nie mogło dojść do skutecznego wszczęcia postępowania przed Radą w niniejszej sprawie, co powinno skutkować umorzeniem tego postępowania, nie zaś wydaniem

merytorycznego rozstrzygnięcia;

(b) art. 21 ust. 1 i 2 u.KRS, art. 31 ust. 1 u.KRS oraz art. 34 ust. 1-3 u.KRS w zw. z § 12 ust. 1 i 2-4 oraz § 19 ust. 1-8 Regulaminu poprzez błędne przyjęcie, że doszło do skutecznego przyjęcia stanowisk zespołów oraz podjęcia Uchwały, gdy tymczasem Rada (a w ślad za tym zespoły) była nienależycie obsadzona, wobec nieskutecznego powołania części sędziowskiej Rady, tj. powołania w sposób sprzeczny z Konstytucją RP, w konsekwencji czego sędziowska część Rady nie była uprawniona do uczestniczenia w postępowaniu w niniejszej sprawie, w tym w opiniowaniu i rekomendowaniu kandydatów (w ramach zespołów), głosowaniach i w efekcie w podejmowaniu Uchwały;

(c) art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 35 ust. 1-3 u.KRS w zw. z § 19 ust. 1-11 Regulaminu przez:

- dokonanie oceny kandydatury Skarżącego bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Radzie oraz dokonanie tej oceny w sposób sprzeczny z prawem, dowolny oraz sprzecznie ze zgromadzonym materiałem i z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji Skarżącego, co skutkowało nieprzedstawieniem w Uchwale Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie Skarżącego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej;

- brak określenia i rozpatrzenia zgłoszonej kandydatury w oparciu o jasne kryteria oceny, co skutkowało nieprzedstawieniem w Uchwale Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie Skarżącego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej;

- niewyłączenie członków KRS podlegających wyłączeniu w związku z uzasadnionymi wątpliwościami co do ich bezstronności, przede wszystkim niewyłączenie sędziego Z. Ł., okazującego jawną wrogość wobec Skarżącego, w tym pomawiającego Skarżącego o „donoszenie niemieckim mediom” i o brak zdolności honorowej, co stanowi rażący przykład tendencyjnej postawy członków KRS wobec Skarżącego;

- brak analizy i rzetelnej oceny dorobku orzeczniczego Skarżącego i poprzestanie na stwierdzeniu, że jego kandydatura jest przedwczesna, bez szerszego wyjaśnienia, co to określenie ma oznaczać;

(B) naruszenie prawa materialnego (art. 398³ § 1 pkt 1 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS), tj.:

(a) art. 144 ust. 1-3 Konstytucji RP w zw. z art. 31 § 1-3 i art. 112a u.SN przez ich błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że Obwieszczenie nie wymagało do swej ważności kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów, podczas gdy po dokonaniu prawidłowej wykładni, jasne jest, że nie doszło w ogóle do skutecznego wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie, które pozwalałoby Radzie na realizację jej kompetencji wynikających z 3 ust. 1 pkt 1 i 2 u.KRS do podjęcia merytorycznej Uchwały przewidzianej w art. 37 ust. 1 u.KRS;

(b) art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 3, art. 173, art. 10 i art. 186 Konstytucji RP w zw. z art. 9a ust. 1-3, z art. 11d ust. 1-5, z art. 21 ust. 1 i 2, z art. 33 ust. 1, z art. 34 ust. 1 i z art. 37 ust. 1 u.KRS w zw. z § 12 ust. 1 i 3-6 oraz § 19 ust. 1-8 Regulaminu, poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie, tj. wydanie zaskarżonej Uchwały przez Radę, która była nienależycie obsadzona, wobec nieskutecznego powołania części sędziowskiej Rady, tj. powołania w sposób sprzeczny z Konstytucją RP oraz wyżej wskazanymi przepisami u.KRS, w konsekwencji czego sędziowska część Rady nie była uprawniona do uczestniczenia w postępowaniu w niniejszej sprawie, w tym w opiniowaniu i rekomendowaniu kandydatów (w ramach zespołów), głosowaniach i w efekcie w podejmowaniu Uchwały;

(c) art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP, przez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie, tj. brak dokonania oceny kandydata na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, w wyniku czego Prezydentowi RP nie przedstawiono wniosku o powołanie Skarżącego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej;

(d) art. 19 ust. 1 akapit 2 w zw. z art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej z dnia

7 lutego 1992 r. (dalej: „TUE”) oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (dalej: „KPP”) przez ich błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że nie zostaje naruszona zasada państwa prawnego oraz standard niezawisłości sędziów wymagany dla zapewnienia skutecznej ochrony sądowej w sprawach unijnych, gdy sędziowie Sądu Najwyższego, będącego sądem, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego w rozumieniu art. 267 ust. 3 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej z 25 marca 1957 roku (dalej: „TFUE”), powoływani są na wniosek KRS, której członków (sędziów) wybiera Sejm spośród kandydatów zgłoszonych przez co najmniej 25 sędziów lub co najmniej 2 tys. obywateli, przy czym ostateczna lista kandydatów, którą zbiorczo zatwierdza Sejm, jest ustalana wcześniej przez komisję sejmową, gdy tymczasem prawidłowa wykładnia powyższych przepisów, determinująca również interpretację oraz stosowanie prawa krajowego, powinna być taka, że opisany wyżej sposób kształtowania Rady zwiększa wpływ Parlamentu na jej działalność oraz wpływa niekorzystnie na jej niezależność, w związku z czym skład Sądu Najwyższego wybrany przez tak ukształtowaną Radę nie spełnia warunku dotyczącego niezawisłości sądu oraz sądu powołanego zgodnie z ustawą, jak wymaga tego art. 19 ust. 1 akapit 2. w zw. z art. 2 TUE oraz art. 47 KPP.

W oparciu o powyższe zarzuty Odwołujący się wniośł o uchylenie Uchwały w całości, o umorzenie poprzedzającego jej wydanie postępowania (art. 398¹⁹ zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS), *względnie zaś* – o przekazanie sprawy KRS do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie na rzecz Skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych.

Odwołujący się wniośł o rozpoznanie sprawy na rozprawie. Ponadto Odwołujący wniośł o:

1. odtworzenie na rozprawie lub - w razie nieuwzględnienia wniosku o rozpoznanie sprawy na rozprawie - na posiedzeniu nagrania z posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa, na którym dyskutowano kandydaturę Skarżącego, i przeprowadzenia dowodu z tego nagrania na fakt nierzetelnego przedstawienia kandydatury Skarżącego oraz tendencyjnego odnoszenia się do wniosków składanych przez Skarżącego. W tym celu wniośł o zobowiązanie Przewodniczącego

KRS do przedłożenia Sądowi Najwyższemu kopii nagrania;

2. przekazanie sprawy do prowadzenia składowi sędziowskiemu w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z uwagi na uzasadnione wątpliwości co do przymiotu „sądu ustanowionego ustawą” przez składy złożone z sędziów powołanych do orzekania w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Z tych samych względów wniósł o nieprzydzielanie sprawy członkom tzw. Izby Dyscyplinarnej działającej w budynku Sądu Najwyższego;

3. niezwłoczne poinformowanie (w drodze pisemnej lub elektronicznej) o imieniu i nazwisku osoby, do której referatu została przydzielona sprawa, w celu umożliwienia jej złożenia ewentualnego wniosku o wyłączenie sędziego, tj. realizacji jednego z podstawowych praw procesowych.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 24 sierpnia 2023 r., I NKRS 63/23, działając na podstawie art. 44 ust. 2a u.KRS, połączył sprawę o sygn. I NKRS 63/23 ze sprawą o sygn. I NKRS 62/23 w celu ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. I NKRS 62/23.

Pismem z 3 lipca 2023 r. M. T. wniósł odwołanie od Uchwały KRS nr [...] z 19 maja 2023 r. zaskarżając ją w części, a mianowicie odnośnie do jej pkt 2, a przy tym w zakresie zawartego tam rozstrzygnięcia o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP wniosku o powołanie M. R. T. do pełnienia urzędu na siedem wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej.

Odwołujący się na podstawie art. 44 ust. 3 u.KRS w zw. z art. 398³ § 1 k.p.c. zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1. art. 33 ust. 1 u.KRS, art. 37 ust. 1 u.KRS i art. 35 ust. 2 u.KRS w zw. z art. 2, art. 32 ust. 1-2 i art. 60 Konstytucji RP poprzez podjęcie zaskarżonej uchwały bez wszechstronnego rozważenia sprawy, bo oparcie jej na wybiórczych (tzn. niepełnych) ustaleniach faktycznych, nieuwzględnienie całości zgromadzonej przez KRS dokumentacji w sprawie i pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności wynikających z tej dokumentacji, a poza niezgodnością w/w uchwały ze zgromadzonym materiałem - także podjęcie tej uchwały w warunkach dokonania oceny kandydatów w sposób dowolny z przekroczeniem granic oceny swobodnej i w sposób nierzetelny, bez zapewnienia równego traktowania Skarżącego

z pozostałymi kandydatami oraz przy braku porównania i omówienia jego kandydatury w powiązaniu z oceną wszystkich innych kandydatów, a przy tym w oparciu o jednolite dla nich wszystkich kryteria i przy zastosowaniu całości kryteriów uwzględnianych w ocenie tych pozostałych kandydatów, przy czym Skarżący wymienił szczegółowe przyczyny, jakie Jego zdaniem doprowadziły do powyższego;

2. art. 42 ust. 1 w zw. z art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2, art. 37 ust. 1 UKRS. poprzez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonej Uchwały w sposób uniemożliwiający poznanie konkretnych rodzajów, zakresu, a zwłaszcza hierarchii motywów, którymi kierowała się KRS, postanawiając, aby nie przedstawić Prezydentowi RP wniosku o powołanie Skarżącego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego SN, a przedstawić takie wnioski w odniesieniu do 4 innych kandydatów, wymienionych w punkcie 1 zaskarżonej Uchwały, przy czym Skarżący wymienił szczegółowe przyczyny, jakie Jego zdaniem doprowadziły do powyższego.

Odwołujący się na podstawie art. 44 ust. 3 u.KRS w zw. z art. 398³ § 1 k.p.c. zarzucił również naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a mianowicie:

1. art. 35 ust. 2 pkt 1 u.KRS w zw, z art. 30 § 1 pkt 6 i 8 oraz § 2 u.SN poprzez ich błędną wykładnię i zarazem niewłaściwe zastosowanie w wyniku przyjęcia, że kandydat do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego SN:

- jeśli chodzi o kandydata na sędziego SN konkretnie w Izbie Cywilnej - musi wykazywać cechę „obejmowania specjalizacją holistycznie całej gałęzi prawa cywilnego”, co zostało uznane w zaskarżonej uchwale za eliminujące Skarżącego z powołania do pełnienia urzędu na ww. stanowisku;

- jeśli chodzi o kandydata wykonującego zawód adwokata albo radcy prawnego - musi (ponadto) legitymować się „doświadczeniem orzecznictwem na stanowisku sędziego”, które to kryterium zostało uznane w zaskarżonej uchwale za eliminujące Skarżącego z powołania do pełnienia urzędu na w/w stanowisku, co oznacza, jak w przypadku Skarżącego, że kandydat mający - w miejsce takiej praktyki sędziowskiej - doświadczenia zawodowe jako radca prawny nigdy nie może zostać powołany do pełnienia takiego urzędu, i to tym bardziej, że w świetle art. 30 § 2 USN w przypadku Skarżącego, mającego tytuł naukowy profesora prawa

(a także 27-letni staż w zawodzie nauczyciela akademickiego, w tym niemal 15-letni od chwili uzyskania stopnia naukowego dra hab.), takie kryterium w ogóle nie powinno mieć znaczenia, a na pewno znaczenia decydującego o jego przydatności do wykonywania funkcji w wymiarze sprawiedliwości na poziomie SN, co skutkowało też tym, że KRS nie zastosowała w ogóle w przypadku Skarżącego właściwej dla niego cechy zawodowej wynikającej z wykonywania przez niego zawodu radcy prawnego (która jest alternatywna w świetle art. 30 § 1 pkt 8 u.SN, i tak powinna być stosowana na gruncie art. 35 ust. 2 pkt 1 u.KRS);

- jeśli chodzi o kandydata, który poza tytułem naukowym profesora prawa wykazuje też doświadczenie zawodowe jako radca prawny, a dodatkowo jeszcze jako rzecznik patentowy, a ponadto odznacza się takim doświadczeniem pełniąc zarazem funkcję arbitra w sądach polubownych i jeszcze ponadto pełniąc funkcję biegłego sądowego (w dziedzinie własności intelektualnej), a przy tym mając takie doświadczenie, w każdym jego zakresie, w wymiarze wieloletnim - musi zasługiwać na uznanie za kandydata, który w niższym stopniu spełnia „formalne przesłanki powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej” w porównaniu z kandydatem (tu: p. A. D.), który mając w/w tytuł naukowy nie wykazuje jednak żadnej z tych dalszych, w tym ani tych podstawowych, ani zwłaszcza dodatkowych kwalifikacji zawodowych, o których mowa wyżej, jak zostało to ostatecznie przyjęte w zaskarżonej uchwale, biorąc pod uwagę rekomendowanie w niej do pełnienia urzędu na stanowisku w/w sędziego kandydatury p. A. D. przy jednoczesnym odrzuceniu w tym względzie kandydatury Skarżącego;

- jeśli chodzi o kandydata, który jako wieloletni pracownik naukowo-dydaktyczny i autor wielu opracowań książkowych i czasopiśmienniczych, a także wykładowca na wielu szkoleniach w zawodach prawniczych (w tym na aplikacji radcowskiej, a także w działalności rzeczników patentowych, a także rzeczników konsumenckich) oraz na konferencjach naukowych, wypełnia ustawowy wymóg formalny (konstytutywny) w postaci „wyróżniania się wysokim poziomem wiedzy prawniczej” (co potwierdziła KRS w zaskarżonej uchwale), a ponadto, poza wypełnianiem zarazem innego jeszcze ustawowego wymogu formalnego (konstytutywnego) w postaci „posiadania tytułu profesora”

wykazuje dodatkowy - bo alternatywny wobec w/w wymogu - ustawowy wymóg formalny (konstytutywny) w postaci „przez co najmniej dziesięć lat wykonywania w Polsce zawodu radcy prawnego” i zarazem posiada też zmultiplikowane to profesjonalne doświadczenie zawodowe z racji wykonywania (i też przez niemal 10 lat) zawodu rzecznika patentowego, a co więcej, odznacza się jeszcze szczególnymi umiejętnościami, pełniąc funkcję biegłego sądowego, jak również wykonując funkcję arbitra w sądach polubownych - musi być uznany za kandydata, którego zgłoszenie w niniejszym konkursie jest tak samo „zdecydowanie przedwcześnie” jak takie zgłoszenie wszystkich trzech z czwórki pozostałych kandydatów odrzuconych przez KRS w tym konkursie (tj. p. T. B., R.L. K. i B. S.), w przypadku których nie tylko brak w/w umiejętności szczególnych czy dodatkowych kwalifikacji zawodowych, ale odnośnie do których KRS w zaskarżonej uchwale przyjęła nawet niespełnienie tak podstawowego ustawowego wymogu formalnego (konstytutywnego), jakim jest „wyróżnianie się wysokim poziomem wiedzy prawniczej”, w wyniku których to w/w naruszeń Prezydentowi RP przedstawiono wnioski o powołanie do pełnienia urzędu na siedem stanowisk sędziego SN w Izbie Cywilnej 4 z łącznie 9 kandydatów, z wyłączeniem z tego wniosku Skarżącego, co powinno skutkować uchYLENIEM zaskarżonej uchwały w tej zaskarżonej jej części;

2. art. 2. art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP w zw. z art. 35 ust. 2 pkt 1 u.KRS poprzez ich błędną wykładnię, a w rezultacie też niewłaściwe zastosowanie, w wyniku niedokonania oceny kandydatury Skarżącego - w porównaniu z pozostałymi kandydatami w niniejszym konkursie - na podstawie jednolitych kryteriów dla pełnienia urzędu na stanowisku sędziego SN (w szczególności w Izbie Cywilnej), a także na podstawie przejrzystych kryteriów takiego awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, a także w wyniku niezastosowania do oceny kandydatury Skarżącego wszystkich kryteriów przewidzianych przez ustawę i określonych też w tym konkursie przez KRS jako właściwe do rozstrzygnięcia kandydatur i zastosowanych też odnośnie do pozostałych kandydatów, przez co przeprowadzone przez KRS postępowanie nie było konkurencyjne, w wyniku którego to naruszenia Prezydentowi RP

przedstawiono wniosek o powołanie do pełnienia urzędu na siedem stanowisk sędziego SN w Izbie Cywilnej czterech z łącznie dziewięciu kandydatów, z wyłączeniem z tego wniosku Skarżącego, co powinno skutkować uchyleniem zaskarżonej uchwały w tej zaskarżonej jej części.

W oparciu o powyższe zarzuty Odwołujący się, na podstawie art. 44 ust. 3 u.KRS w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. i art. 398¹⁵ k.p.c. wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w części, tj. w jej pkt 2 i zarazem w zakresie dotyczącym nieprzedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie M. R. T. (tj. Skarżącego) do pełnienia urzędu na siedem wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa.

Krajowa Rada Sądownictwa w przedmiotowych sprawach nie złożyła odpowiedzi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 44 ust. 1 zd. 1 u.KRS uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Mając na uwadze fakt, że do kompetencji Rady należy rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych oraz na stanowiskach asesorów sądowych w sądach administracyjnych (art. 3 ust. 1 pkt 1 u.KRS), uczestnik postępowania jest uprawniony do zaskarżenia uchwały dotyczącej przedstawienia lub odmowy przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, jeśli pozostaje ona w sprzeczności z prawem.

2. W świetle art. 33 ust. 1 u.KRS w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, kandydatura w pierwszej kolejności rozpatrywana jest przez

zespół Rady, który zgodnie z art. 35 ust. 2 u.KRS, ustalając kolejność kandydatów na liście, kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Następnie, zgodnie z art. 37 ust. 1 u.KRS, Rada rozpatruje i ocenia na posiedzeniu wszystkie zgłoszone kandydatury łącznie, po czym podejmuje uchwałę obejmującą rozstrzygnięcia w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego w stosunku do wszystkich kandydatów.

3. Zgodnie z art. 44 ust. 3 u.KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, z wyłączeniem przepisu art. 87¹ ustanawiającego przymus adwokacko-radcowski w postępowaniu przed tym Sądem. Stosowanie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, wyznacza granice rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy zainicjowanej odwołaniem uczestnika postępowania. Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, biorąc z urzędu pod rozważę nieważność postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z 7 marca 2019 r., I NO 1/19).

4. W świetle art. 44 ust. 1 u.KRS w sprawach z odwołań od uchwał Rady dotyczących obsady stanowisk sędziowskich kognicja Sądu Najwyższego obejmuje wyłącznie badanie czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. W szczególności Sąd Najwyższy bada, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata i procedur postępowania związanych z oceną kandydatury. A *contrario* oznacza to, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kandydata na sędziego, ani jego kontrkandydatów. A *fortiori* Sąd Najwyższy nie może decydować o obsadzie stanowiska sędziowskiego (wyrok Sądu Najwyższego z 15 października 2014 r., III KRS 49/14).

5. Z uwagi na brak występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub innych względów, które przemawiałyby za rozpoznaniem odwołań na rozprawie, Sąd Najwyższy uznał, że rozpoznanie ich w ten sposób nie jest zasadne.

6. Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, mającą moc zasady prawnej, pokrzywdzenie orzeczeniem (*gravamen*) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania środka.

B. S., pomimo bardzo rozbudowanego odwołania, w żadnym stopniu nie wykazał, że został pokrzywdzony zaskarżoną Uchwałą. Odwołujący się nie przytoczył bowiem żadnego argumentu odnoszącego się bezpośrednio do jego osoby. Wszystkie podniesione zarzuty odnosiły się wyłącznie do kwestii występujących – w opinii odwołującego się – wad konstrukcji przepisów prawnych regulujących postępowanie w przedmiocie powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego. Kwestionując jedynie zasadę powoływania kandydatów na urząd sędziego Sądu Najwyższego, a tym samym całkowicie pomijając okoliczności odnoszące się do jego osoby, Odwołujący się nie wykazał, że posiada *gravamen* we wniesieniu odwołania. Jednocześnie Odwołujący się nie wskazał okoliczności, które mogłyby przemawiać za występowaniem w sprawie interesu publicznego wymagającego merytorycznego rozpoznania odwołania. Przy czym dodać trzeba, że B. S. zaskarżył Uchwałę w całości, przy czym Krajowa Rada Sądownictwa w pkt. 1 Uchwały wskazała czterech kandydatów na siedem wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej. Niewskazanie przez Radę kandydata na trzy z siedmiu stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej prowadzi do wniosku, że Odwołujący się nie posiada *gravamen* w zaskarżeniu punktu pierwszego Uchwały w jakimkolwiek zakresie. Stąd też uznać należy, że zaskarżenie przez Odwołującego się Uchwały w punkcie 1 co do kandydatur P. S. B., A. D., A. M. J.-C. i P. T. jest zbyt szerokie, gdyż wykracza poza określone prawem granice dopuszczalności zaskarżenia uchwały KRS.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy orzekł jak w punkcie 1. sentencji.

7. Mając na względzie uwagi poczynione w punkcie 4 uzasadnienia, w szczególności tezę, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kandydata na sędziego, a tym bardziej jego kontrkandydatów,

podkreślić należy, że „kontrola Sądu Najwyższego obejmuje ocenę, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata i procedur postępowania związanych z oceną kandydatury. Zatem Sąd Najwyższy, badając zasadność odwołania, władny jest ocenić, czy w postępowaniu przed Radą nie doszło do naruszenia praw i wolności obywatelskich, w tym prawa do równego (na jednakowych zasadach) dostępu do służby publicznej gwarantowanego przez art. 60 Konstytucji RP. W postępowaniu odwoławczym ocena zgodności z prawem podjętej przez Radę uchwały obejmuje więc również ocenę poprawności zastosowania przyjętych przez Radę kryteriów, w szczególności w warstwie metodologicznej. W dotychczasowym orzecznictwie słusznie przy tym podkreślano konieczność zastosowania przejrzystych, jednolitych i sprawiedliwych kryteriów selekcyjnych w odniesieniu do wszystkich uczestników procedury nominacyjnej (wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17). Poprawne i konsekwentne zastosowanie przyjętych kryteriów nie tylko bowiem przekłada się na rekomendację kandydatów faktycznie spełniających określone warunki lub spełniających je w stopniu wyższym aniżeli pozostali kandydaci, ale także stanowi warunek *sine qua non* przeprowadzenia pierwszej części postępowania nominacyjnego w sposób odpowiadający standardowi konstytucyjnemu wynikającemu z art. 60 Konstytucji RP” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 10 listopada 2020 r., I NO 123/20).

Jak jednoznacznie wynika z treści Uchwały, pomimo spełnienia kryteriów formalnych oraz posiadania wysokiego poziomu wiedzy prawniczej, popartej zdobytym doświadczeniem zawodowym (na co wskazuje zgromadzony w sprawie materiał) kandydatura M. T. nie została rekomendowana, bowiem:

- w porównaniu do A. D., jego specjalizacja nie obejmuje holistycznie całej gałęzi prawa cywilnego,
- w porównaniu do P. S. B., A. M. J.-C. i P. T., Skarżący nie legitymuje się doświadczeniem orzeczniczym na stanowisku sędziego.

Zauważyć należy, że dokonując oceny kandydatów Rada, kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym doświadczeniem zawodowym, dorobkiem naukowym, opiniami, rekomendacjami, publikacjami.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, oceniając kandydatów w postępowaniu konkursowym, Rada powinna wziąć pod uwagę dwie grupy kryteriów podlegających weryfikacji: 1) kryteria konstytutywne, 2) kryteria konsekwentne. Kryteria konstytutywne, to podstawowe kryteria danego konkursu, które wynikają bezpośrednio z ustawy lub są istotowo związane ze stanowiskiem, którego dotyczy postępowanie konkursowe i które zostały wyraźnie przez Radę wskazane i opisane powyżej. Kryteria konsekwentne scharakteryzować zaś można jako „cechy konkurencji”. Kryteria te, przy spełnieniu przez kilku kandydatów kryteriów konstytutywnych, stanowią rację do ich różnicowania. Innymi słowy kryteria konsekwentne stanowią kryterium oceny w ramach danego kryterium konstytutywnego (jest to swoista ocena drugiego stopnia). Kryteria konsekwentne odgrywają szczególne znaczenie w sytuacji, gdy o określoną liczbę miejsc ubiega się większa liczba kandydatów, wśród których liczba kandydatów spełniających kryteria konstytutywne pozostaje również większa aniżeli liczba stanowisk do obsadzenia. W tej sytuacji ocenie podlega nie to, czy dane kryterium konstytutywne zostało spełnione, lecz również swoista „doskonałość” spełnienia tego kryterium. Kryteria konsekwentne służą więc ustaleniu kolejności na liście rekomendowanych kandydatów, z których każdy spełnia wszystkie kryteria konstytutywne (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 15 grudnia 2021 r., I NKRS 74/21; 10 listopada 2020 r., I NO 123/20; 18 lipca 2019 r., I NO 44/19; 12 czerwca 2019 r., I NO 38/19; 27 marca 2019 r., I NO 5/19; 27 marca 2019 r., I NO 9/19).

Zważywszy na treść uzasadnienia Uchwały w pierwszej kolejności wskazać należy, że niejasne jest, jakiego rodzaju kryterium stanowią: posiadanie specjalizacji obejmującej holistycznie całą gałąź prawa cywilnego oraz legitymowanie się doświadczeniem orzecznictwem na stanowisku sędziego.

Prima facie, z uwagi na znaczenie, jakie Rada nadała wypełniania obydwu wskazanych kryteriów, przyjąć należałoby, że są to kryteria konstytutywne. Takiemu jednak ich zakwalifikowaniu, stoi na przeszkodzie treść ustawy, bowiem ustawa nie określa jako kryterium oceny posiadania specjalizacji obejmującej holistycznie całą gałąź prawa cywilnego, ani też legitymowania się doświadczeniem orzecznictwem na stanowisku sędziego. Przepis art. 35 ust. 2 pkt 2 u.KRS wskazuje na takie kryteria oceny jak „doświadczenie zawodowe,

w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia”. Zgodnie z ustawą relewantny może być zatem, dla wybranych przez Radę kryteriów odpowiednio dorobek naukowy kandydata oraz doświadczenie zawodowe.

Z treści Uchwały nie wynika, aby Rada dokonała szczegółowej oceny dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego Odwołującego się. Wskazanie przez Radę, iż Skarżący i jeszcze jeden Kandydat (G. T.) „spełniają kryteria formalne i Rada dostrzega ich wysoki poziom wiedzy prawniczej, poparty zdobytym doświadczeniem zawodowym - na co wskazuje zgromadzony w sprawie materiał - to jednak, w porównaniu do Pana prof. dr. hab. A. D., ich specjalizacja nie obejmuje holistycznie całej gałęzi prawa cywilnego, a w porównaniu do Pana dr. P. S. B., Pani A. M. J.-C. i Pana dr. hab. P. T. - nie legitymują się doświadczeniem orzecznictwem na stanowisku sędziego” nie przekłada się, bowiem samo w sobie na realizację przez Radę obowiązku oceny Skarżącego w świetle przyjętych kryteriów, czyli dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego. Rada co prawda wskazała, że Skarżący jest autorem licznych publikacji naukowych, otrzymał tytuł profesora nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne oraz wykonuje zawód rzecznika patentowego, to jednak uzasadnienie Uchwały wskazuje, że nie w pełni odniosła się do doświadczenia zawodowego Skarżącego, a w przypadku dorobku naukowego nie określiła w jaki sposób dokonała jego oceny dochodząc do wniosku, że specjalizacja Skarżącego „nie obejmuje holistycznie całej gałęzi prawa cywilnego”. Ponadto nadanie przez Radę temu kryterium oceny, zasadniczego w ramach konkursu znaczenia, wymagało stosownego uzasadnienia, czego Rada nie dokonała. W konsekwencji brak jest podstaw do stwierdzenia, że kandydatura Odwołującego się została oceniona z zachowaniem przyjętych w konkursie kryteriów oceny.

Niezależnie od powyższego, z części sformułowań zaskarżonej Uchwały wynika, że posiadanie specjalizacji obejmującej holistycznie całą gałąź prawa cywilnego oraz legitymowanie się doświadczeniem orzecznictwem na stanowisku sędziego, uznane mogło zostać przez Radę za kryteria konsekwentne, pozwalające na różnicowanie kandydatów w ramach wskazanych wyżej kryteriów konstytucyjnych. Na stronie 16 Uchwały Rada wskazała bowiem,

że przy podejmowaniu decyzji „kierowała się poziomem wiedzy prawniczej, kwalifikacjami merytorycznymi oraz doświadczeniem zawodowym kandydatów”, zaś na stronie 17 skonstruowała (co już wyżej podniesiono), że Skarżący i jeszcze jeden Kandydat (G. T.) „spełniają kryteria formalne i Rada dostrzega ich wysoki poziom wiedzy prawniczej, poparty zdobytym doświadczeniem zawodowym - na co wskazuje zgromadzony w sprawie materiał - to jednak, w porównaniu do Pana prof. dr. hab. A. D., ich specjalizacja nie obejmuje holistycznie całej gałęzi prawa cywilnego, a w porównaniu do Pana dr. P. S. B., Pani A. M. J.-C. i Pana dr. hab. P. T. - nie legitymują się doświadczeniem orzecznictwem na stanowisku sędziego”.

Zgodnie z powyższym należałoby przyjąć, że posiadanie specjalizacji obejmującej holistycznie całą gałąź prawa cywilnego oraz legitymowanie się doświadczeniem orzecznictwem na stanowisku sędziego stanowiło kryteria konsekwentne, na podstawie których Rada dokonała oceny doświadczenia zawodowego kandydatów oraz dorobku naukowego, w szczególności wiedzy prawniczej.

Ostatniemu wnioskowi zdają się jednak przeczyć inne elementy uzasadnienia Uchwały, z których jednoznacznie wynika, iż w przypadku wybranych Kandydatów – nie wszyscy legitymują się posiadaniem specjalizacji obejmującej holistycznie całą gałąź prawa cywilnego (P. B., A. J.-C., P. T.), jak też nie wszyscy legitymują się doświadczeniem orzecznictwem na stanowisku sędziego (A. D.). W konsekwencji wskazane kryteria nie mogły stanowić racji dla rekomendacji wybranych Kandydatów. Wskazać, jeszcze należy, że nie stanowią one jedyne mierniki dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego. Rada zaś, bez żadnego wyjaśnienia, nadała im decydujące znaczenie, całkowicie pomijając okoliczności, które mogłyby potwierdzać np. posiadanie innego rodzaju doświadczenia zawodowego przez Skarżącego.

Zważyć jeszcze trzeba, że w wyroku z 21 czerwca 2022 r., I NKRS 26/22, Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał, że: „należy zaznaczyć, że w niniejszym konkursie na stanowiska sędziów Sądu Najwyższego w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych brały udział osoby, których ścieżki kariery prawniczej niejednokrotnie różniły się od siebie – część z nich pełniła uprzednio urząd sędziego w sądach powszechnych, inni – wykonywali zawód adwokata albo radcy prawnego,

natomiast pozostali – powoływali się na posiadany stopień lub tytuł naukowy. W sytuacji takiej oczywistym jest, że kryteria stosowane wobec każdej z wymienionych kategorii musiały się różnić. Niemożliwe byłoby bowiem znalezienie uniwersalnych kryteriów wyboru, dających się w równym stopniu zastosować wobec wszystkich kandydatów. Nie zmienia to jednak tego, że KRS była zobowiązana do wskazania dokładnie przesłanek, jakie brała pod uwagę w przypadku rekomendowanych kandydatów – przy uwzględnieniu różnych dróg dojścia do stanowiska sędziowskiego, i to w sposób, który pozwoliłby na obiektywne ustalenie, czy zastosowane kryteria były transparentne. Oczywistym jest, że Rada bierze pod uwagę całokształt okoliczności, jednakże dla wykazania, iż wybór kandydatów był w rzeczywistości wszechstronny i dokonany w oparciu o jednolite i przejrzyste kryteria, konieczne stało się wyczerpujące wyjaśnienie, z jakich obiektywnych względów rekomendowani kandydaci okazali się najlepsi”.

Uwzględniając treść III części uzasadnienia Uchwały zatytułowanej „Porównanie kandydatów”, wskazać należy na sposób w jaki Rada dokonała porównania kandydatury Skarżącego z kandydatami rekomendowanymi. Posłużyła się, bowiem metodą niedopuszczalną. W odniesieniu do A. D., zastosowała kryterium porównawcze w postaci posiadania specjalizacji obejmującej holistycznie całą gałąź prawa cywilnego, zaś w stosunku do pozostałych wybranych kandydatów tj. P. B., A. J.-C. i P. T., użyła kryterium legitymowania się doświadczeniem orzecznictwem na stanowisku sędziego. Już *prima facie* można dostrzec, że wskazane kryteria nie były jednakowo zastosowane wobec wszystkich wybranych kandydatów. Rada nie odniosła się do braku doświadczenia orzecznictwem A. D. (a zauważyła ten brak i uznała go za kluczowy w przypadku Skarżącego), zaś w stosunku do P. B., A. J.-C. i P. T. nie analizowała kryterium posiadania specjalizacji obejmującej holistycznie całą gałąź prawa cywilnego (co z kolei miało zasadnicze znaczenie w przypadku Skarżącego). Przy czym wskazać jeszcze trzeba, że w przypadku, gdy kandydaci prezentują różne drogi zawodowe i niemożliwym jest zastosowanie uniwersalnych kryteriów wyboru, dających się w równym stopniu zastosować wobec wszystkich kandydatów, należy porównać kandydatury z uwzględnieniem różnych kryteriów konsekwentnych w ramach tego

samemu kryterium konstytutywnego. W niniejszej sprawie oznaczałoby to porównanie kandydatów w ramach np. kryterium konstytutywnego doświadczenia zawodowego przy uwzględnieniu, w przypadku A. D. i Skarżącego nie, doświadczenia w orzekaniu, ale innych aktywności składających się na ich doświadczenie zawodowe. Wobec powyższego w sposób oczywisty należy stwierdzić, że Rada nie dokonała porównania kandydatów przy zastosowaniu jednolitych kryteriów.

8. Wskazać ponadto należy, że jakkolwiek Rada nie jest związana stanowiskiem Zespołu, ma jednak obowiązek wziąć to stanowisko pod uwagę w ramach wszechstronnego rozważenia sprawy. Jednakże odchodząc od rekomendacji Zespołu, powinna uzasadnić to w sposób niebudzący wątpliwości (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17 listopada 2021 r., I NKRS 78/21).

9. Z uwagi na względy wskazane w punktach 7-8 niniejszego uzasadnienia, Sąd Najwyższy za zasadne uznał podniesione przez Odwołującego się zarzuty dotyczące braku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i wnikliwego zbadania materiałów sprawy, braku dokonania oceny wszystkich kandydatów na podstawie jednolitych i przejrzystych kryteriów, a także sporządzenia uzasadnienia Uchwały w sposób uniemożliwiający poznanie rzeczywistych motywów podjęcia Uchwały, a w konsekwencji naruszenia zasady równego dostępu do służby publicznej (art. 60 Konstytucji RP).

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy orzekł jak w punkcie 2. sentencji.

10. Należy jeszcze wskazać na niepoprawne sformułowania zawarte w treści Uchwały zarówno w pkt 1 jak i w pkt 2. W pkt 1 Uchwały, Rada wskazała, że przedstawia Prezydentowi RP cztery kandydatury „do pełnienia urzędu na siedem wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej”, zamiast „do pełnienia urzędu na czterech spośród siedmiu wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej”, zaś w pkt 2 Uchwały zdecydowała, że nie przedstawia Prezydentowi RP wniosku o powołanie pozostałych pięciu kandydatur „do pełnienia urzędu na siedem wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej”, zamiast „do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej”.

11. Z uwagi na brak podstawy prawnej do zasądzenia kosztów postępowania (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 29 października 2019 r., I NO 67/90; 6 listopada 2019 r., I NO 69/19), Sąd Najwyższy odrzucił wniosek B. S. o zasądzenie kosztów postępowania.

[a!]